

ZONSKI I OPŠTINSKI ŠTABOVI NARODNE ODBRANE

Kada se raspravlja o dužnostima štabova narodne odbrane, mislim da nije uputno linearno nabrajati sve njihove osnovne dužnosti bez obzira na nivo. Doduše, neki zadaci su im zajednički, ali neka klasifikacija dužnosti po stepenima štabova NO ipak postoji, što je u praksi već veoma jasno naglašeno. Upravo, na te razlike naša vojna teorija treba da ukaže. Ne ulazeći u dužnosti republičkih i pokrajinskih štabova NO, kao osnovnih nosioca politike i planova razvoja teritorijalne odbrane, ukazao bih na neka pitanja rada zonskih (oblasnih) i opštinskih štabova.

Zonski (oblasni) štab narodne odbrane. Radi obavljanja operativnih i nastavnih poslova i radi rukovođenja teritorijalnom odbranom od zajedničkog interesa za određenu regiju formirani su zonski (oblasni) štabovi. Oni su već sankcionisani i u zakonima o narodnoj odbrani u nekim našim republikama. Međutim, očito je da u strukturi vlasti u miru nedostaje takva društveno-politička zajednica na koju bi se oslanjao, odnosno iz koje bi proizilazio taj štab NO. To neminovno stvara i određene poteškoće u realizaciji zadataka koji se postavljaju pred štabove. Pošto nemamo takav rang vlasti koji bi odgovarao nivou zonskog (oblasnog) štaba NO, nužno je da već u miru imamo rukovodeće jezgro za takve društveno-političke zajednice, formirano na osnovi sadašnjih međuopštinskih zajednica u određenoj regiji. To bi znatno olakšalo rad ovih štabova u miru a uigravao bi se jedan mehanizam koji bi i u ratu efikasnije funkcionisao.

Dužnost je zonskih (oblasnih) štabova NO u prvom redu da koordiniraju rad opštinskih štabova na bazi planova, uputstava i direktiva republičkih štabova NO, posebno u razradi ratnog plana, u obući i upotrebi jedinica teritorijalne odbrane. Za takve dužnosti bila je i koncipirana mirnodopska formacija. Međutim, praksa je pokazala da je nemoguće rukovoditi teritorijalnom odbranom zone (oblasti) a da njen štab ne prodre u sadržaj svih problema, tj. on mora kompleksno da analizira i rešava sve zadatke koji su povezani sa mo-

bilizacijom, borbenom gotovošću, upotrebom jedinica, itd. Na relaciji opština — republika (pokrajina) ovi štabovi ne mogu biti zaobiđeni ni kada su u pitanju materijalno-finansijsko planiranje i nabavka sredstava za teritorijalnu odbranu u svojoj zoni (oblasti).

Opštinski štabovi narodne odbrane su neposredni nosioci svih zadataka i najodgovorniji za praktičnu realizaciju planova, mera i zadataka koje postavljaju viši štabovi narodne odbrane i opštinska skupština u organizovanju, razvoju, popuni, obuci, mobilizaciji, borbenoj gotovosti i upotrebi jedinica teritorijalne odbrane. To proizilazi iz činjenice što opština kao osnovna društveno-politička zajednica u samoupravnom socijalističkom društvu ima ključno mesto u sistemu odbrane i u odbrambenim pripremama svoje teritorije. Ipak, određene specifičnosti opštine neminovno će uticati na obim i organizaciju poslova koje treba da obavi štab narodne odbrane. Otuda i dužnosti nekog opštinskog štaba mogu imati specifična obeležja u odnosu na neki drugi štab. Ta raznolikost i specifičnost u radu nekog štaba NO mogu da proizilaze iz položaja i uloge opštinske teritorije u okviru šire društveno-političke zajednice ili određenog taktičko-operativnog ili strategijskog pravca, kako u početnom periodu rata, tako i u uslovima privremeno okupirane teritorije; od mogućeg uticaja neprijateljskih dejstava na mobilizaciju i upotrebu jedinica, s obzirom na komunikacijska, ekonomska, orografska, hidrografska, demografska i urbanistička svojstva određene opštine; od toga da li je opštinska teritorija u zagranichnoj zoni (akvatorijalnoj ili kontinentalnoj), u dubini državne teritorije, ili se poklapa sa određenim vazdušnodesantnim prostorima na koje neprijatelj može da spusti veće ili slabije vazdušne desante. Sve to zahteva dublje teoretsko oblikovanje dužnosti, stila i metoda rada opštinskih štabova narodne odbrane.

Pukovnik
GRGO ČIČIN ŠAIN